

POLIITTISESTA LINJASTA

„Nevskaja Zvezdalla” ja „Pravdalla” on epäilemättä omat täysin vakiintuneet kasvonsa, jotka ovat tutut sekä työläisille että myös kaikille Venäjän poliittisille puolueille — niiden hyökkäysten ansiosta, joita niin mustasotnialaiset ja lokakuulaiset („Rossija”, „Novoje Vremja”, „Golos Moskvj” j.n.e.) kuin liberaalitkin („Retsh”, „Zaprosy Zhizni” y.m.) ovat tehneet „Pravdaa” ja „Nevskaja Zvezdaa” vastaan.

Mainittujen lehtien noudattaman poliittisen linjan arviointi on erikoisen mielenkiintoista vaalikampanjan kannalta, sillä sellaista arviota annettaessa tulevat ehdottomasti tarkastetuksi katsomukset tärkeimpien periaatteellisten kysymysten kohdalta. Senpä vuoksi aiommekin tarkastella „Nevski Golosin” 9. numerossa julkaistua N. Nikolinin kirjoitusta „Pravda” ja „Nevskaja Zvezda” lehtien linjasta. Tuossa kirjoituksessa, kuten lukija näkee, on melko paljon erittäin kiukkuisia sanoja, mutta ne voidaan (ja täytyy) sivuuttaa huomiotta, koska kirjoittaja on yrittänyt kajota tärkeiden kysymysten ytimeen.

„Minun täytyy myöntää”, kirjoittaa N. Nikolin, „että monessa suhteessa „Pravda” täyttää melko tyydyttävästi Venäjän proletariaatin toivomusten, tarpeiden, vaatimusten ja intressien ilmentäjän tehtävää. Valitettavasti se vähentää huomattavasti tuon hyödyllisen työnsä arvoa aivan mahdottomalla, hyvin vähän totuutta muistuttavalla ja seurauksiltaan äärettömän vahingollisella poliittisten tosilojen kuvaamisella”.

Jätämme kiukkuiset sanat syrjään ja otamme pääasian: poliittisten tosilojen kuvaamisen. Tuon suoran, todella perusteellisen kysymyksenasettelun vuoksi annamme

mielellämme anteeksi kirjoittajalle hänen ärtymyksensä. Väitelkäämme itse asiasta. Käytännöllisen toiminnan alalla ei todellakaan voida ottaa askeltakaan, ellei ole varmoja katsomuksia siitä, *millaiset ovat* meidän „poliittiset tosio-
lomme”.

Asetettuaan kysymyksen suoraan N. Nikolin antaa siihen tällaisen vastauksen:

„Seuraten tässä tapauksessa „Nevskaja Zvezdan” esimerkkiä „Pravda” koettaa saada lukijansa uskomaan, että työväenluokan on rakennettava uutta Venäjää liberaaleista piittaamatta. Se kuulostaa tietysti ylväältä, muttei sisällä mitään muuta kuin pötyä. Uutta Venäjää ei rakenna kukaan, se *rakentuu* (alleiviivannut N. Nikolin itse) erilaisten intressien taistelun monimutkaisessa prosessissa, eikä työväenluokan tehtävänä ole hautoa mahdottomia suunnitelmia uuden Venäjän rakentamisesta *toisia varten ja kaikista noista toisista piittaamatta*, vaan sen tehtävänä on luoda tämän viimemainitun puitteissa mahdollisimman suotuisat olot oman kehityksensä jatkumiseksi edelleen”.

Tässäkin annamme auliisti anteeksi kirjoittajalle hänen „sappensa”, hänen äärimmäisen ärtymyksensä, koska hän koettaa ottaa härkää sarvista. N. Nikolin on avomielisemmin, vilpittömämmin ja harkitummin kuin monet muut likvidaattorit kajonnut tässä erääseen syvien erimielisyyksiemme syvimmistä lähteistä.

...,Uutta Venäjää ei rakenna kukaan, se *rakentuu...* prosessissa”... kukapa ei tuntisi tuossa oivallisessa järkeilyssä koko likvidaattorilaisen (ja laajemminkin: koko opportunistisen) musiikin tärkeintä ja ainaista perussäveltä?

Eritelkäämme tuo järkeily huolellisesti.

Jos uusi Venäjä rakentuu erilaisten intressien taistelun prosessissa, niin se merkitsee sitä, että *luokat*, joilla on *erilaiset* intressit, *rakentavat* uutta Venäjää eri tavoin. Se on päivänselvää. Mitä järkeä on N. Nikolinin *vastaväitteessä*: „uutta Venäjää ei rakenna kukaan, se *rakentuu* j.n.e.”?

Ei kerrassaan mitään järkeä. Alkeellisimmankin logiikan näkökannalta se on järjettömyyttä.

Mutta tuossa järjettömyydessä on *oma logiikkansa*, opportunistin logiikka, opportunistin, joka luisuu väistämättömästi eikä sattumalta Nikolinin virheiden tapasiin virheisiin yrittäessään puolustaa kantaansa „marxilaisesti”. Juuri tuota „opportunistin logiikkaa” sietääkin pysähtyä tarkastelemaan.

Ken sanoo: uutta Venäjää *rakentavat* ne ja ne luokat, hän seisoo niin vankasti marxilaisuuden maaperällä, että eivät N. Nikolinin kiukkuiset sanat eivätkä edes... edes „yhdistävät likvidaattori”-konferenssitkaan eivätkä mitkään heidän sana-„jylinänsä” saa häntä horjumaan.

Ken sanoo: „uutta Venäjää ei rakenna kukaan, se *rakentuu* j.n.e.”, hän luisuu luokkataistelun objektiivisuudesta (s.o. marxilaisuudesta) tosiolojen porvarillisen puolustelun „objektiivisuuteen”. Juuri siitä on lähtöisin N. Nikolinin syntiinlankeemus — marxilaisuudesta opportunistiin (jonka hän on tehnyt huomaamattaan).

Jos sanon: uusi Venäjä *täytyy* rakentaa *niin ja niin*, sanokaamme, totuuden, oikeudenmukaisuuden, työhön perustuvan tasasuhtaisuuden y.m.s. kannalta, niin se on subjektivismia, joka vie minut tuulentupien maille. Todellisuudessa uuden Venäjän rakentamisen määrää luokkien taistelu eivätkä minun parhaat toivomukseni. Vain silloin minun ihanteeni uuden Venäjän rakentamisesta eivät ole kuvitelmallisia, kun ne ilmentävät todella olemassa olevan luokan etuja, luokan, jota elämänehdot pakottavat toimimaan tiettyyn suuntaan. Asettuessani tälle luokkataistelun objektiivisuuden kannalle minä en lainkaan puolusta olevia oloja, vaan päinvastoin osoitan *itsessään* noissa tosioloissa niiden muuttamisen syvimmat (joskin ensi silmäyksellä ehkä näkymättömät) lähteet ja voimat.

Jos taas sanon: „uutta Venäjää ei rakenna kukaan, se *rakentuu* intressien taistelussa”, niin heitän heti *niiden ja niiden* luokkien taistelun selkeän kuvan yli vissinlaisen hunnun, teen myönnytyksen niille, jotka näkevät vain pinnalla olevat hallitsevien luokkien, s.o. varsinkin porvariston, toiminnot. Tahtomattanikin luisun puolustelemaan porvaristoa, luokkataistelun objektiivisuuden asemesta otan kriteerikseni huomattavimman tahi väliaikaisesti menestyvän porvarillisen suuntauksen.

Selitämme tämän historian alalta otetulla esimerkillä. Uusi Saksa (XIX vuosisadan jälkipuoliskon Saksa) „rakentui” erilaisten intressien taistelun kulussa. Yksikään sivistynyt porvari ei kiistä tätä, mutta ei myöskään mene sen pitemmälle.

Mutta Marx ajatteli *uuden* Saksan rakentamisen „kriittisimpänä” aikana seuraavalla tavalla.

„Suurporvaristo”, kirjoitti Marx vuonna 1848, „joka on ollut vastavallankumouksellinen aivan alusta asti, on solminut puolustus- ja hyökkäysliiton taantumuksen kanssa, koska se pelkää kansaa, s.o. työläisiä ja demokraattista porvaristoa”. „Ranskan porvaristo vuonna 1789 ei hetkeksiäkään hylännyt liittolaisiaan, talonpoikia. Se tiesi, että sen herruuden perustana oli feodalismiin hävittäminen maaseudulla, vapaan maata omistavan talonpoikaisluokan luominen. Vuoden 1848 saksalainen porvaristo ilman oman tunnontuskia pettää talonpojat, luonnollisimmat liittolaisensa, jotka ovat sen kanssa samaa lihaa ja joita ilman se on voimaton aatelistaa vastaan. Feodaalisten oikeuksien säilyminen... Sellainen on vuoden 1848 Saksan vallankumouksen tulos. Vuori synnytti hiiren”⁸¹.

Marxilla nähdään heti kuin elävinä ne luokat, jotka *rakensivat* uutta Saksaa.

Porvarillinen tiedemies, joka „objektivismiin” nimessä puolustaa olevia oloja, sanoo: Bismarck voitti Marxin, Bismarck otti huomioon, miten „uusi Saksa *rakentui* erilaisen intressien välisen taistelun monimutkaisessa prosessissa”. Mutta Marx „hautoi mahdollottomia suunnitelmia” suursaksalaisen demokraattisen tasavallan rakentamisesta liberaaleista piittaamatta, työläisten ja demokraattisen porvariston (joka ei mene liittoihin taantumuksen kanssa) voimin.

Juuri sitä vatvovat porvarilliset tiedemiehet tuhannella tavalla. Tarkastellen tätä kysymystä pelkästään teoreettisesti kysymme itseltämme: mikä on heidän virheensä? Luokkataistelun peitteleminen ja hämääminen. Se, että he (käyttäen apuna muka syvämielteistä sanontaa: Saksa *rakentui*... prosessissa j.n.e.) hämäävät sen totuuden, että bismarckilaisen Saksan rakensi porvaristo, joka tekemiensä „kavallusten ja petosten” vuoksi oli tullut „voimattomaksi taistellun aatelistaa vastaan”.

Marxille taas luokkataistelun objektiivisuus teki mahdolliseksi ymmärtää *poliittiset tosiolot* sata kertaa syvällisemmin ja tarkemmin, lainkaan puolustamatta niitä, vaan päinvastoin osoittaen ja merkiten niissä juuri ne luokat, jotka *rakensivat* demokraattista Saksaa, jotka kykenivät tulemaan demokratismin ja sosialismin suojamuuriksi tapahtumien sellaisessakin käänteessä, joka oli erittäin otollinen Bismarckille.

Marx ymmärsi poliittiset tosiolot niin oikein ja niin syvästi, että vuonna 1848 hän puoli vuosisataa eteenpäin arvosti bismarckilaisen Saksan *olemuksen*: se oli „aatelista vastaan voimattoman” porvariston Saksa. Vaaleissa vuonna 1912, 64 vuoden kuluttua Marxin antaman arvion jälkeen, liberaalien käyttäytyminen on muodostunut sen täydelliseksi vahvistukseksi.

Käydessään armotonta, ennenkuulumattoman ankaraa ja liberaalien yleistä ulvontaa aiheuttavaa (suokaa anteeksi räikeä sanontani, rakas Nikolin!) taistelua liberaaleja vastaan vuodesta 1848 asti Marx ja marxilaiset eivät lainkaan olleet „tuulentupien” miehiä puolustaessaan suursaksalaisen demokraattisen valtakunnan „suunnitelmaa”.

Päinvastoin, puolustamalla tuota „suunnitelmaa”, propagoimalla sitä järkähtämättömästi, ruoskimalla sille uskottomia liberaaleja ja demokraatteja Marx ja marxilaiset kasvattivat nimenomaan sitä luokkaa, jossa ovat „uuden Saksan” *clinkykyiset* voimat ja joka — Marxin johdonmukaisen ja rajattoman uskollisen ja päättäväisen propagoinnin ansiosta — seisoo nyt täysissä aseissa, valmiina historialliseen tehtäväänsä: ei ainoastaan bismarckilaisen porvariston, vaan yleensä kaiken porvariston haudankai-vajaksi.

* * *

Saksan historiasta otettu esimerkki osoittaa meille *opportunistin logiikan* Nikolinin katsomuksissa; Nikolin soimaa meitä kiukkuisesti „kovasta kadettien syömisestä” *juuri sen vuoksi, ettei hän näe* sitä, kuinka hän itse luisuu liberaalisen työväenpolitiikan likvidaattoruusaatteita kohti.

Mitä enemmän Nikolin (eikä hän ole yksin!) äkäilee ja rimpuilee, sitä selittävämmiin ja perinpohjaisemmin tulemme me lehtimiesten ominaisuudessa toistamaan hänelle, että meidän taistelumme kadetteja ja likvidaattoreita vastaan juontuu sellaisista näkökohdista, jotka on syvästi harkittu ja enemmän kuin viiden (ja totta puhuaksemme enemmän kuin kymmenen) vuoden kuluessa vahvistettu monta kertaa kaikkien marxilaisten virallisissa päätöksissä. N. Nikolinin — kuten hänen puolustamiensa likvidaattorienkin — onnettomuus on siinä, että he eivät voi asettaa noiden aikoja sitten tehtyjen, lukuisien, täsmällisten,

virallisten taktiikkaa koskevien päätösten vastapainoksi *mitään* edes likipitäen muotoiltua, määrättyä, selvää.

Se, että „työläisten on rakennettava uutta Venäjää liberaaleista piittaamatta”, ei ole suinkaan „ylpeä” fraasi. N. Nikolin tietää mainiosti, että tuo ajatus on lausuttu useissa taktiikkaa koskevissa päätöksissä, jotka ovat saaneet marxilaisten enemmistön tunnustuksen. Oikeastaan se on tavallista Venäjän poliittisen kokemuksen *yleistämistä* vaikkapa viime vuosikymmenen ajalta. Se että viimeksi kuluneiden 10 vuoden aikana Venäjän työväenluokka *on rakentanut* uutta Venäjää „liberaaleista piittaamatta”, on kaikkein kiistattomin historiallinen tosiasia. Sellaisen „rakentamisen” hyväksi tehty työ ei häviä jäljettömiin *milloinkaan*, olivatpa venäläisten Bismarckiksi pyrkijäin tilapäiset „menestykset” minkälaisia tahansa.

Venäläinen opportunisti, epämääräinen, epäselvä, kääremäinen, kuten muidenkin maiden opportunisti, ei pysty ilmaisemaan katsomuksiaan määritetysti ja selvästi, sanomaan virallisesti, että työväenluokan *ei* pidä rakentaa uutta Venäjää liberaaleista piittaamatta, vaan sen on tehtävä sitä ja sitä. Opportunisti ei olisi opportunistia, jos se pystyisi antamaan selviä ja suoria vastauksia. Mutta tyytymättömyytensä työläisten politiikkaan, kallistumisensa porvariston puoleen opportunisti ilmaisee fraasilla: „uutta Venäjää ei rakenna kukaan, se *rakentuu* intressien taistelun prosessissa”.

Ja siitä, mikä *rakentuu*, kaikkein parhaiten näkyy, parhaiten pistää silmään, eniten saa osakseen hetken menestystä ja „väkijoukon” ihastusta se aateliston ja porvariston „rakennustyö”, jota liberaalit *parantelevat*. „Ei kannata penkoa, mitkä luokat mitenkään rakentavat, se on joutavuutta; on otettava se, mitä *rakentuu*”,— siinä Nikolinin järkeilyn todellinen merkitys, siinä varsinaisen „opportunistin logiikka”.

Se juuri onkin luokkataistelun unohtamista. Se juuri onkin liberaalisen työväenpolitiikan periaatteellinen pohja. Juuri sellaisella „logiikalla” työväenluokka saatetaan oikeiden, johdonmukaisten, uhrautuvaisten demokraattisten joukkojen hegemonin, s.o. johtajan asemasta liberaalien sekatyöläisen asemaan.

Tästä seuraa se meille venäläisille hyvin tuttu tosiasia, että *sanoissa* opportunistit tunnustavat proletariaatinkin

puolueen „itsenäisen” linjan, ja sen tunnustaa tietysti Nikolinkin. Käytännössä hän sen sijaan puolustaa nimenomaan *epäitsenäistä* linjaa, liberaalisen työväenpolitiikan linjaa.

Nikolin selittää ja osoittaa meille, kuinka vähän merkitystä on työväenluokan itsenäisyyden *julistamisella*. Onhan se julistettu likvidaattorien ryhmäohjelmassakin, joka tiedotettiin „Nevski Golosin” 8. numerossa, ja on sen Nikolin itsekin julistanut, mutta siinä samassa, aivan samaan aikaan, kun hän *julistaa* „itsenäisyyttä”, hän saarnaa *epäitsenäistä* politiikkaa.

Luopuen siitä, että työväenluokka noudattaisi nykyisessä politiikassa, demokratismiin kaikissa kysymyksissä omaa linjaansa (eli, *mikä on samaa*, „rakentaisi uutta Venäjää”) liberaaleista piittaamatta, Nikolin tosiasiallisesti kehottaa työväenluokkaa laahustamaan liberaalien hännässä.

Siinä on asian ydin. Sitä on „opportunistimin logiikka”. Mutta sellaiset järkeilyt, että työväenluokkaa ei pidä „eristää”, että „taistelua poliittisen vapauden puolesta ei pidä säilyttää työläisten hartioille”, että „voimat on koordinoitava eikä pirstottava” j.n.e., sehän on kaikki vain pelkkää julistelua. Itse asiassa se kaikki on yhtä ja samaa eri tavoin kuvailtuna ja eri sanamuodossa: älkää eristäytykö (*liberaaleista*), „koordinoikaa voimanne” (*liberaalien politiikan mukaan*), tunnustakaa liberaalinen politiikka todelliseksi taisteluksi poliittisen vapauden puolesta eikä Purishkevitchien kanssa sopimisen puolesta j.n.e. j.n.e.

Emme pysähtyneet tarkastelemaan tuota julistelua, sillä jos tahdotaan väitellä itse asiasta, niin on otettava käsille erimielisyyden todelliset lähtökohdat, sen juuret eikä pohjaltaan väärän linjan koristeellisia julistuksia.

„Nevskaja Zvezda” № 26,
syyskuun 16 pnä 1912
Allekirjoitus: M. M.

Julkaistaan „Nevskaja Zvezda” lehdessä
tekstin mukaan